

TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Trojanova 12
120 00 Praha 2
e-mail: ak@iustitia.cz
www.iustitia.cz

tel./fax: +420 224 918 490
tel./zázn.: +420 224 918 491
fax: +420 224 920 468

[obchodní firma banky]

[ulice a č. p.]

[PSČ a město]

V Praze dne [●] 2013

Věc: Výzva k vydání bezdůvodného obohacení

Obracím se na Vás v právním zastoupení mého klienta [●], narozeného dne [●], bytem [●] (dále jen „**klient**“) ve věci vydání bezdůvodného obohacení spočívajícího v majetkovém prospěchu Vaší banky získaného na úkor mého klienta plněním z neplatného právního úkonu podle § 451 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (dále jen „**ObčZ**“). Kopie plných mocí, na jejichž základě klienta zastupují, jsou přiloženy k této výzvě.

Můj klient uzavřel s Vaší bankou (dále jen „**banka**“) dne [●] smlouvu o úvěru, ve které jste se zavázali poskytnout mu úvěr a on se zavázal úvěr splácet v pravidelných měsíčních splátkách (dále jen „**smlouva o úvěru**“). Na základě smlouvy o úvěru však současně účtujete mému klientovi poplatek za [doplnit správný název poplatku dle banky] ve výši [doplnit částku],- Kč měsíčně (dále jen „**poplatek**“). Smluvní ujednání, na jehož základě poplatek účtujete, považuji za neplatné, a to z dále uvedených právních důvodů.

Žádné ujednání smlouvy o úvěru se nesmí podle § 55 odst. 1 ObčZ „*odchýlit od zákona v neprospěch spotřebitele. Spotřebitel se zejména nemůže vzdát práv, které mu zákon poskytuje, nebo jinak zhoršit své smluvní postavení.*“ Zakázána jsou zejména smluvní ujednání, která lze označit jako tzv. nepřiměřené podmínky. Ty jsou definovány v čl. 3 odst. 1 Směrnice Rady č. 93/13/EHS o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách následujícím způsobem: „*Smluvní podmínka, která nebyla individuálně sjednána, je považována za nepřiměřenou, jestliže v rozporu s požadavkem přiměřenosti způsobuje významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran, které vyplývají z dané smlouvy, v neprospěch spotřebitele.*“ Toto ustanovení Směrnice je v českém

právním řádu provedeno § 56 odst. 1 ObčZ, který zní: „*Spotřebitelské smlouvy nesmějí obsahovat ujednání, která v rozporu s požadavkem dobré víry znamenají k újmě spotřebitele značnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran.*“ Dle § 55 odst. 2 ObčZ jsou taková ujednání neplatná.

Otázkou, zda sjednání předmětného poplatku představuje nepřiměřenou podmínku, která není pro spotřebitele závazná, se již zabývala řada soudů v různých zemích Evropské unie, jejichž právní předpisy vycházejí z téže Směrnice Rady č. 93/13/EHS, a které mají obdobné znění předpisů na ochranu spotřebitele jako v České republice.

Jako první a současně instančně nejvyšší soudní orgán některé ze zemí Evropské unie dospěl k závěru o neplatnosti poplatku německý Spolkový soudní dvůr (nejvyšší obecný soud Spolkové republiky Německo) v rozsudku XI ZR 388/10 ze dne 7. června 2011, v němž mimo jiné uvedl: „*Odpovídá to ustálené judikatuře Spolkového soudního dvora, že klauzule o poplatcích, ve které úvěrový ústav ustanoví nárok na odměnu za činnosti, k jejichž poskytování je již ze zákona anebo na základě samostatné smluvní vedlejší povinnosti povinen nebo které - jako zde - vnímá především ve vlastním zájmu, není slučitelná se základními myšlenkami zákonné úpravy, jelikož dle zákonné předlohy za takové činnosti nesmí být požadována odměna*“. Německá zákonná úprava, na kterou Spolkový soudní dvůr v této souvislosti odkazuje, vychází z textu Směrnice Rady č. 93/13/EHS a je obsahově totožná s českou právní úpravou.

K právním závěrům německého Spolkového soudního dvora se přihlásil i slovenský Krajský soud v Prešově v rozsudku sp. zn. 18 Co 109/2011 ze dne 21. listopadu 2012, když uvedl následující: „*Za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch)*“. Dle prešovského soudu je proto třeba prohlásit za neplatné každé ujednání o poplatku, za který není spotřebiteli poskytováno skutečné plnění, které by bylo v jeho zájmu.

Obdobně se vyjádřil také německý Vrchní zemský soud v Karlsruhe v rozhodnutí AZ 17 U 192/2010 ze dne 3. května 2010, dle kterého je „*pro spotřebitele vždy nepřijatelné zpoplatnění jakýchkoli úkonů a služeb dodavatele, kterými spotřebiteli není poskytováno skutečné protiplnění, ale naopak jsou tyto činnosti vykonávány ve vlastním zájmu dodavatele*“.

Na základě analýzy Směrnice Rady č. 93/13/EHS a jí odpovídající české právní úpravy jsem dospěl ke stejnému právnímu závěru jako slovenské a německé soudy. Shodně s nimi považují smluvní ujednání o poplatku za činnosti, které jsou byť jen částečně vykonávány pouze v zájmu banky, za nepřiměřenou podmínku, „*která v rozporu s požadavkem dobré víry (přiměřenosti) znamená k újmě spotřebitele značnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran*“, tedy za ujednání neplatné. Pokud by Vaše banka namítala, že je poplatek opodstatněný alespoň částečně a že jsou za něj klientovi poskytovány nějaké služby, odkazují na rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ze dne 14. června 2012, Banco Español de Crédito SA, C-618/10, dle kterého „*vnitrostátní soudy mají pouze povinnost neuplatnit zneužívající podmínku, aby nebyla vůči spotřebiteli závazná, avšak nemají pravomoc měnit její obsah*“. Jestliže soud shledá ujednání o poplatku za nepřiměřené, nemůže výši poplatku snížit, ale musí celé ujednání o poplatku prohlásit za neplatné.

Dle čl. 6 odst. 3 Směrnice Rady č. 93/13/EHS nejsou nepřiměřené podmínky pro spotřebitele závazné. Dle rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ze dne 14. června 2012 ve věci Banco Español de Crédito SA proti Joaquínovi Calderónovi Caminovi, C-618/10, je toto ustanovení kogentní a „*směřuje k nahrazení formální rovnováhy, kterou smlouva nastoluje mezi právy a povinnostmi smluvních stran, rovnováhou skutečnou, která může nastolit rovnost mezi těmito smluvními stranami*“. Krajský soud v Prešově v této souvislosti ve výše citovaném rozsudku uvádí: „*Súd v záujme vyššej kvality života nemôže resignovať z pozície strážcu vyváženosti ustanovení*

spotřebitelských smluv a to ani při nezodpovědném spotřebiteli. Existuje totiž nezanedbatelné nebezpečí, že pokud se nevyklouká z života spotřebitelů nečestné smluvní podmínky, mohou na nich doplatit i spotřebitelé konající dobromyslně, když jde o formulářové smlouvy dojednávány v různých případech.“

Další důvod neplatnosti poplatku spatřuji v jeho neurčitosti a nesrozumitelnosti. Smlouva o úvěru ani její přílohy či součásti neobsahují ujednání, která by právní důvod poplatku a plnění, které za něj klient získá, jakkoliv upřesňovala. Z toho je zřejmé, že klient byl nucen platit předmětný poplatek, aniž by věděl, jaké služby banky mu za něj mají být poskytnuty, a aniž by mohl přezkoumat jejich skutečné poskytnutí. Dle § 37 odst. 1 ObčZ musí každý právní úkon učiněn určitě a srozumitelně, jinak je neplatný. Jsem proto toho názoru, že ujednání smlouvy o úvěru o předmětném poplatku je dle § 37 odst. 1 ObčZ pro svou neurčitost a nesrozumitelnost neplatné. Tento názor podporuje také jeden ze základních principů práva na ochranu spotřebitele, který je vyjádřen v § 55 odst. 3 ObčZ: „V pochybnostech o významu spotřebitelských smluv platí výklad pro spotřebitele příznivější.“

Požadování poplatku za službu, kterou klient nepotřebuje a která není po materiální stránce poskytnuta, představuje jednání příčí se dobrým mravům. Sjednání takového poplatku je proto neplatné dle § 39 ObčZ. Soudní dvůr Evropské unie v této souvislosti v rozhodnutí ve věci Pihotová, s r. o. proti Ivetě Korčkové, C-76/10, uvedl, že „jakákoli zneužívající klauzule obsažená ve smlouvě uzavřené se spotřebitelem odporuje ve smyslu vnitrostátního práva dobrým mravům, jelikož navzdory požadavku dobré víry, způsobují významnou nerovnováhu mezi právy a povinnostmi prodávajícího nebo poskytovatele a právy a povinnostmi spotřebitele, a to v neprospěch posledně uvedeného.“

Z výše uvedeného vyplývá, že ujednání o poplatku obsažené ve smlouvě o úvěru je neplatné pro neurčitost a nesrozumitelnost (§ 37 odst. 1 ObčZ), pro rozpor s dobrými mravy (§ 39 ObčZ) a pro rozpor s požadavkem dobré víry (přiměřenosti), jehož důsledkem je značná nerovnováha v právech a povinnostech stran v neprospěch spotřebitele (§ 55 odst. 2, § 56 odst. 1 ObčZ). Uzavřením smlouvy o úvěru obsahujícím ujednání o poplatku zhoršil klient v rozporu se zákonem, a tedy neplatně, své smluvní postavení (§ 55 odst. 1 ObčZ). Již realizované platby poplatku bance představují bezdůvodné obohacení, které je banka povinna klientovi vydat (§ 456 ObčZ).

V právním zastoupení klienta Vás proto vyzývám k vrácení všech poplatků uhrazených Vám klientem přede dnem doručení této výzvy, a to do 7 (slovy sedmi) dnů ode dne doručení této výzvy na bankovní účet klienta číslo [●], který je veden u [●].

Zároveň Vás vyzývám k zaplacení náhrady nákladů spojených s uplatněním výše uvedené pohledávky ve výši [●],- Kč (odměna advokáta za jeden úkon právní služby dle § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve výši [●],- Kč, režijní paušál dle § 13 advokátního tarifu ve výši 300,- Kč a DPH ve výši [●],- Kč), a to rovněž do 7 (slovy sedmi) dnů ode dne doručení této výzvy na bankovní účet TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI advokátní kancelář, s.r.o. číslo [●] vedený u Sberbank CZ, a.s.

Nebude-li v uvedeném termínu poplatek včetně uvedeného příslušenství uhrazen, bude se klient domáhat svého nároku soudní cestou.

S pozdravem

JUDr. Petr Toman